

**UCHWAŁA NR XXXI/206/17
RADY MIEJSKIEJ W CZARNEJ BIAŁOSTOCKIEJ**

z dnia 27 kwietnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579 i poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Czarna Białostocka na lata 2017-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXIV/222/14 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 6 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czarnej Białostockiej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wojciech Rudnik

Załącznik do Uchwały Nr XXXI/206/17
Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej
z dnia 27 kwietnia 2017 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY CZARNA BIAŁOSTOCKA NA LATA 2017-2022

§ 1. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

§ 2. 1. Przemoc w rodzinie jest problemem niedeterminowanym kontekstem regionalnym, społecznym, materialnym – dotyczy ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Istotne jest przez to dążenie do wypracowania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy (dzieci, dorosłych, osób starszych) adekwatnego do warunków zmieniającej się rzeczywistości społecznej.

2. Przemoc w rodzinie, a szczególnie krzywdzenie dzieci stanowi poważny problemem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych, w ramach zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej.

3. Zjawisko przemocy w rodzinie dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m. in.: placówek opiekuńczo-wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie prowadzi do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej.

4. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Jednym z podstawowych tego warunków jest poczucie wspólnego celu w sensie działań społecznych, oraz scalenie środowiska przy jego realizacji.

5. Diagnoza przemocy w rodzinie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził ankietę dotyczącą przemocy w rodzinie wśród 75 osób zamieszkujących na terenie gminy Czarna Białostocka. Wśród ankietowanych większą liczbę osób stanowiły kobiety tj. 58 i 17 mężczyzn. Przedział wiekowy 18-49 lat - 51 osób, natomiast powyżej 50 roku życia - 24 osoby. Z przeprowadzonej analizy wynika, że większość osób (41) zna przypadki występowania przemocy w rodzinie, 29 osób słyszało o występowaniu takich przypadków.

Na pytanie dotyczące przyczyn występowania przemocy w rodzinie wskazywano najczęściej (można było zaznaczyć kilka odpowiedzi) :

- nadużywanie alkoholu lub innych używek - 68

- nieumiejętność radzenia sobie z trudnościami życiowymi - 29
- wzorce wyniesione z domu rodzinnego - 22
- problemy finansowe - 21
- choroba psychiczna któregoś z członków rodziny - 17
- zazdrość - 15
- brak pracy - 16

Według ankietowanych najczęściej j sprawcami przemocy w rodzinie są mężczyźni, na drugim miejscu dorosłe dzieci i kobiety.

Formy przemocy, które zaobserwowano to:

- przemoc fizyczna (bicie, popychanie, kopanie, szarpanie, klapsy itp.) - 48
- przemoc psychiczna (obrażanie , wyzywanie, krytykowanie, poniżanie, straszenie itp.) - 56
- przemoc seksualna - 3
- przemoc ekonomiczna , zaniedbanie (celowe niszczenie czyjejs własności, pozbawienie środków do życia, zabieranie pieniędzy, nie dawanie pieniędzy na utrzymanie, przeglądanie dokumentów i korespondencji, zaciąganie pożyczek na „własne konto”, nie udzielanie pomocy w potrzebie itp.) - 16

Najskuteczniejsze działania wobec osób doznających przemocy domowej:

- zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego -40
- izolowanie osób doznających przemocy w rodzinie od osób stosujących przemoc - 40
- umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia - 19
- organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych - 16
- leczenie uzależnień – 40

Procedura „Niebieskie Karty” jest instytucjonalnym narzędziem służącym do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura rozpoczyna się z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” przez policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia lub oświaty w momencie zaistnienia podejrzenia o zaistnieniu przemocy w rodzinie. Na terenie gminy Czarna Białostocka procedura „Niebieskie Karty” w ubiegłych latach kształtowała się następująco:

Lp	Podmiot wszczynający procedurę NK (wypełniający formularz NK-A)	Liczba założonych NK-A w 2015 r.	Liczba założonych NK-A w 2016 r.
1	Pomoc społeczna	4	4
2	Policja	34	25
3	GKRPA	0	0
4	Oświata	0	0
5	Ochrona zdrowia	0	1
OGÓLEM		38	30

Na terenie gminy Czarna Białostocka wśród podmiotów, które najczęściej zakładały „Niebieskie Karty” była Policja.

§ 3. Cel ogólny: STWORZENIE JEDNOLITEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

§ 4. Oczekiwane efekty: zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie zjawisku przemocy, promowanie skutecznych form pomocy osobom krzywdzonym oraz podejmowanie pracy korekcyjno – edukacyjnej ze sprawcami przemocy nad zmianą zachowań.

§ 5. 1. Cele Programu służą stworzeniu sprawnego systemu profilaktyczno-interwencyjno-terapeutycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zintegrowanego z gminnym systemem wspierania i pomocy dziecku i rodzinie. Ważną intencją Programu jest również dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych zadań Programu dla wypracowania stałego modelu współpracy środowisk wsparcia społecznego.

2. Adresaci Programu:

- 1) mieszkańcy Czarnej Białostockiej,
- 2) osoby doświadczające przemocy w rodzinie: współmałżonkowie, dzieci i młodzież, grupy zależne (osoby starsze i niepełnosprawne),
- 3) sprawcy przemocy w rodzinie,
- 4) osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego,
- 5) świadkowie przemocy w rodzinie.

3. W realizację Programu włączone zostaną instytucje i organizacje sieci wsparcia społecznego, co umożliwi szeroką promocję zadań Programu, optymalizację oddziaływań profilaktycznych oraz wypracowanie efektywnego modelu wsparcia osób doświadczających przemocy.

§ 6. Główne założenia Programu:

- 1) wypracowanie standardu współpracy służb na rzecz pomocy dziecku i rodzinie doznającej przemocy w rodzinie;
- 2) tworzenie standardów dla pracy metodą grup roboczych;
- 3) podwyższenie kwalifikacji i umiejętności osób zawodowo działających w obszarze przemocy wobec rodzin i dzieci przez profesjonalizację oferty wsparcia (w tym: konsultacje), na rzecz osób doznających przemocy.
- 4) realizowanie działań promocyjno – informacyjnych wśród mieszkańców na temat problemów związanych z przemocą w rodzinie.
- 5) wprowadzenie stałego monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie.
- 6) budowanie sieci specjalistycznego wsparcia polegającego na współpracy międzyinstytucjonalnej.
- 7) udostępnienie wiedzy z zakresu regulacji prawnych dotyczących wzajemnych zadań i uprawnień wśród przedstawicieli poszczególnych resortów, służb, instytucji, placówek.
- 8) promowanie i wdrażanie innowacyjnych sposobów i metod przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 7. Cele Programu: GŁÓWNYM CELEM PROGRAMU JEST PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY NA TERENIE GMINY CZARNA BIAŁOSTOCKA.

1. Profilaktyka.

- 1) działania promocyjne w środowiskach lokalnych na rzecz podnoszenia wiedzy mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) realizowane będą m. in. następujące zadania: informowanie i edukacja społeczności lokalnych, profilaktyka zjawiska przemocy w rodzinie, poszerzanie wiedzy z zakresu praw osób doświadczających przemocy oraz możliwości uzyskania przez nie konkretnych form wsparcia, promowanie dobrych praktyk w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie, pomoc i monitoring rodzin, w których wystąpiła przemoc.

Lp	Działanie	Rezultaty	Realizator/ Realizatorzy	Harmonogram realizacji zadań
1.	Działania promujące podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz świadomości prawnej. Informacja na stronie internetowej promująca główne idee Programu.	Dostęp do informacji na temat założeń Programu wśród mieszkańców.	Jednostki wsparcia z terenu gminy, strona internetowa, M-GOPS, zespół interdyscyplinarny.	2017-2022

2. Interwencja.

- 1) poprawa jakości i skuteczności działań osób i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) realizowane będą m. in. następujące zadania: wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne, zawodowe dla osób doświadczających przemocy. Zwiększenie efektywności działań pracowników socjalnych, kuratorów w pracy z rodziną, celem zmniejszenia skali umieszczania dzieci w formach opieki zastępczej z powodu przemocy, diagnozowanie skali zjawiska przemocy domowej, zwiększanie liczby osób profesjonalnie działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Lp	Działanie	Rezultaty	Realizator/ Realizatorzy	Harmonogram realizacji zadań
1.	Opracowanie i realizacja projektów na temat przemocy wśród społeczności lokalnych. - programy profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania przemocy, - działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców dotkniętych przemocą, - włączanie treści informacji o zagrożeniach płynących z przemocy w rodzinie do treści szkolnych programów profilaktycznych	Zwiększenie dostępu do informacji na temat założeń Programu wśród mieszkańców. Wzmocnienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców z rodzin zagrożonych przemocą. Zwiększenie umiejętności społecznych. Ograniczenie i kontrolowanie gniewu i agresji.	Jednostki wsparcia z terenu gminy, lokalne i inne środki przekazu, M- GOPS, zespół interdyscyplinarny, policja, placówki oświaty, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	2017-2022
2.	Podnoszenie wiedzy osób pokrzywdzonych na temat dostępnych form pomocy. - upowszechnianie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego świadków i ofiar przemocy w rodzinie.	Poszerzenie wiedzy osób pokrzywdzonych na temat form pomocy. Większa dostępność informacji o miejscach i formach udzielanej pomocy ofiarom	Jednostki wsparcia z terenu gminy, lokalne i inne środki przekazu, M-GOPS, zespół interdyscyplinarny, policja, placówki	2017-2022

	- rozpowszechnianie informacji w postaci ulotek, broszur, plakatów i folderów.	przemocy w rodzinie. Większa dostępność do informacji o podmiotach udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej oraz o formach udzielanego wsparcia.	oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	
3	Systematyczne diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie.	Poprawa skuteczności działań w obszarze przeciwdziałania przemocy. Liczba rodzin wspomaganych z tytułu problemów związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie w danym roku. Pozyskanie danych obrazujący skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta.	Sąd, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje pozarządowe, M-GOPS,	2017-2022
4	Opracowanie jednolitych standardów postępowania - stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pracowników różnych instytucji, - powołanie zespołu interdyscyplinarnego.	Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Integracja i aktywizacja przedstawicieli różnych służb współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Sąd, policja, kuratorzy sądowi, M-GOPS, GKRPA	2017-2022
5	Wsparcie dla osób pomagających	Szkolenia dla osób pomagających Podniesienie wiedzy i kwalifikacji. Zapobieganie wypaleniu zawodowemu. Zwiększenie zakresu współpracy międzyinstytucjonalnej.	Jednostki zajmujące się działaniami w tym zakresie.	2017-2022
6	Zapewnienie wsparcia informacyjnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego osobom doświadczającym przemocy.	Opracowanie i wdrażanie programów terapeutycznych. Upowszechnianie informacji o podmiotach działających na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje pozarządowe, M-GOPS.	2017-2022
7	Opracowanie i wdrażanie alternatywnych form wsparcia dla osób krzywdzonych przemocą.	Opracowanie, wdrażanie i monitoring innowacyjnych form wsparcia dla osób	Sąd, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, policja,	2017-2022

		doświadczających przemocy. Opracowanie projektów.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje pozarządowe, M-GOPS.	
--	--	--	--	--

§ 8. Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach wynikających z przemocy.
5. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
6. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczeniem zjawiska przemocy na terenie gminy.

§ 9. Monitoring i sprawozdawczość.

Koordinatorem Programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Białostockiej. Stopień realizacji Programu będzie monitorowany i okresowo oceniany. W trakcie realizacji programu w okresie 2017 – 2022 odbędą się trzy spotkania monitorujące i trzy oceny okresowe. W wyniku procesu monitoringu i ewaluacji powstanie sprawozdanie przedkładane Radzie Miejskiej do 30 czerwca każdego roku następującego po roku sprawozdawczym.

§ 10. Zasady finansowania Programu:

- 1) źródło finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowią będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozyskiwane z innych źródeł.